

FEDERATIUNEA

Diurnalu politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va esi Luni-a, Mèrcuri-a, Vineri-a ser'a, si Dominec'a deminèti'a.

Cancelari'a Redactiunii:

Matulu inf. alu Dunarii, Nr. 32.

Locainti'a Redactorului:

Matulu inf. alu Dunarii, Nr. 19.

Scrisorile nefrancate nu se voru primi decât numai de la corespundintii regulari ai „Federatiunii“
Articlii tramisi si nepublicati se voru arda.

Pretulu de Prenumeratiune:
Pre trei lune . . . 4 fl. v. s.
Pre siese lune . . . 7 fl. 50 cr.
Pre anulu intregu . . . 15 fl.

Pentru Romania:
4 galb. pre anu, — 2 galb. pre 1/2 de anu, — si 1 galb. pre 1/4 de anu.

Pentru Insertiuni:
10 cr. de linia, si 30 cr. taps'a timbrale pentru fiesce care publicatiune separatu. In Loculu deschisu 20 cr. de linia
Unu esemplariu costa 10 cr.

Pest'a, 22. Ian. 1868.
3. Ian.

Semnasemu in Nr. tr. incurcaturele ivite in sinulu Delegatiunii magiare si pericululu ce amenintia de a se carà câtra casa, d'in caus'a numirii ministrilor imp. cari de cei de d'incece se pretindu a fi comuni. Acestu periclu se pare a fi delaturatu pentru astadata, prin respunsulu ministerialu, carele ar fi odihnitu chiaru si pre membrii d'in stang'a ai Delegatiunii magiare. Respunsulu cam semena cu „ibis redibis“ dar cu tote aceste tigrii s'au imblanditu, precum se imblandise atunci candu majoritatea diefala pretinse imperativu ca sê ice parte in Delegatiuni.

Joculu stângei, carca pretinde a fi considerata ca opusetiune fatia cu drept'a ministeriala s'a datu pre fatia atunci, si se dâ pre di ce merge mai bine. Noi am observatu-o acest'a d'in capulu locului. Magiarii se impartu in doue castre numai pentru ca sê orbesca lumea si a nune natiunalitâtile nemagiare, dar drept'a si stang'a sunt totu unu dracu, atâtu fatia cu guvernulu câtu si fatia cu natiunalitâtile. Acesta impregiurare ar trebui sê o bage bine in sama toti acei deputati romani si sêrbi, cari s'au alaturatu sêu unei-a sêu altei-a partite, crediendu câ partit'a sa e mai amica causei natiunalitâtiloru. Li-s'ar potè deschide ochii, câ ambe partitele si-spela un'a altei-a manile si câ se intielegu de minune. Neci de la un'a nu e de acceptatu neci unu bine pentru caus'a nostra. Deputatii natiunalitâtiloru trebuie sê recunoscã in fine detorint'a de a se desface de aceste partite si de a formã ei un'a, democratica neDEPENDINTE, si sê purceda la desbaterea toturoru cestiuniloru in solidaritate deplina, câ-ci almintrea si-dau testimoniu de paupertate spiretualu si pericliteza interesele natiunale, cari sunt chiamati a le aperi. Cei ce se credu legati prin pusetiunea loru de functionari publici, depuna mandatulu, acestu-a e singurulu mediu-locu prin care potu fi absolvati de opiniunea publica, carea scie trage socotela pusetiunii functionariloru, dar de la unu representante pretinde taria sufletesca si sacrificie. — Burocratii s'au bucuratu de candu e lumea de privilegiulu de a tral pentru natiune si nu li s'au cerutu sacrificiulu de a si suferi pentru d'ins'a. — Ei inca dara pentru atât'a generositate cunosca-si detorint'a d'a nu unî intr' o persona doue functiuni, cari li-se paru incompatibile si-i silescu a tienè cu celu mai tare, cu celu ce li dâ salarie si pensiuni, nu le porte amendoue in detrimentulu natiunii sub a carei-a firma figureza chiaru si ca functionari publici, ci fie-le mila de bieft'a natiune faca neinsemnatulu sacrificiu si „depuna mandatulu!“ O repetimu inca odata, — astfelu voru scapã d'intru o situatiune falsa si de condemnarea opiniunii publice a natiunii respective. — Sê ne intorcemu crasi la Delegatiuni.

De unu periclu ar fi scapatu dara institutulu Delegatiuniloru, dar amenintia altulu si mai mare, adeca de a fi tramise câtra casa si a nune pentru neastemperat'a pofa de a reduce bugetulu ce li-s'au propusu, si inca de alu reduce la o suma forte disproportionata in asemenare cu ceea ce li-s'au propusu pentru a fi primita era nu redusa.

Generalii imperiului tienu suatu mare la Vien'a si rezultatulu consultãrii prea usioru pote sê fia ca sê se cêra primirea bugetulu intregu, atunci Delegatiunile voru trebui sê primesca, sêu de nu, se voru tramite câtra casa. In cercurile guverniale de Vien'a ar predomni parerea câ ar fi cu multu mai bine daca M. Sa, pre calea ministerieloru salc, s'ar intielege cu ambele corpuri reprezentative de a dreptulu, decâtu prin mediu-lociura Delegatiuniloru, cari numai intardia, ingreuneza, si incurca mersulu afaceriloru. Se

pare câ dilele institutulu Delegatiuniloru sunt numerate.

Sê trecemu la politic'a esterna.

Discussiunea a supr'a legii de pressa s'au inceputu in 29. in sied. Corpului legelativu alu Franciei, si precum inceputulu asiè si urmarea alta di, au fostu forte stralucita. Deputatii d'in opusetiune glorificandu libertatea pressei si servitiile cari d'ins'a le face intru marimea si prosperitatea tieriloru unde acea domnesce in tota plinetatea drepturiloru sale, — au fostu aplaudati chiaru si de majoritatea guverniala a Camerei. Legitimistulu Thiers, carele antâiu au inceputu discussiunea, cu talentulu sêu indatinatu au dezvoltatu acesta tese, câ libertatea pressei este necesaria, e cea mai neaperatu trebuinciosa d'intre tote libertâtile pentru câ d'ins'a e ecnivalinte cu libertatea cugetãrii, carea e neinstrainabila si a carei-a stricare, nemicire nu s'ar potè incercã, fãra de a se creã perielele cele mai grele si nemediulocite. — Diurnalele condemnatu pentru câ publicase nescari impartasiri d'in desbaterile corpului legelativu, au luat uolutiunea de a face apelu de la judecat'a ce-i condemnasã, si decisera totodata a se pune in reportu cu deputatii opusetiunii pentru ca sê se informeze mai bine Corpulu legelativu asup'a cestiuniloru cari privescu mai de aproape interesele diurnalisticii fr.

Legea a supr'a armatei fu adoptata si in senatu prin 128 voturi contra unulu. Se dâ cu socotela câ acestu unicu votu va fi fostu alu senatorulu Mihaiu Chevalier, carele si-a adusu a minte câ preste onorea de a fi senatoru stâ mai pre susu onorea d'a fi unulu d'intre capii illustrei scole intemeiate de Cobden si Bastial, carea voiesce pacea prin lucru si fusiunea intereselor toturoru natiuniloru. Dar aceste idei nu prea au trecere in senatulu francescu; membrii sêi sunt numiti pre viètia si reclamatiunile opiniunii publice nu se prindu de ei. Nu numai câ votara cu entusiasmu legea, ci partea cea mai mare a oratoriloru, cari au vorbitu a supr'a legii, s'au redicatu cu unanimitate câ inca nu ar fi de ajunsu. Dupa a loru parere legea nu dâ Franciei o armata destulu de tare si mare pentru a-i ascurã rangulu antâiu in Europ'a.

Parlamentulu ital. in sied. de 29. jan. au votatu ultimii capituli ai bugetulu de erogatiuni. Pincipele regescu, pre carele diurnalele lu casatorise mai de multe ori cu pincipese d'in cas'a absburgica va luã de socia pre verisior'a sa Margarit'a fiic'a ducelui de Genu'a. Incredintiarea se va face in scurtu. Spons'a e de 16 ani, mirele de 24.

Camera Deputatiloru Prussiei au primitu in sied. de 30. jan. proieptulu de lege pentru supressiunea impositulu de timbru a supr'a diurnaleloru, reclamata de multu prin opiniunea publica a Germaniei. Nou'a lege va intrã in vietia la an. 1869. — Candu va veni timpulu ca o asemene lege sê delatureze si la noi pedeele ce se punu in calea respandirei lumineloru? Neci o contributiune nu este mai nedrepta si mai grea decâtu timbrulu pre productele spiretului. Camera prussiana a mai votatu o lege prin carea se desfiintieza o alta contributiune ce apesã mai vertosu pre clasele cele mai sarace a le poporatiunii, impositulu pre macinatu si taiatulu de lemne.

Diurnalulu „Morning Herald“ vorbindu despre Russia constateza cu multimire câ ca s'ar fi lasatu de planurile-i aggressive contra Turciei. Intr'ace'a numitulu diurnalu concede, câ repetiendu-se rescolarile in Bulgari'a, Bosni'a, pote si in Tessali'a si Epiru, Russia nu va intardiã a molcomi (!) iritarea poporatiunii crestine d'in Turcia.

Fenianismulu nu e inca descuragiatu, neci dupa atât'a rigore, cu carea purcede guvernulu Angliei in contr'a lui. Fenianii au cercatu de nou ca sê faca a

explo.ã unu turnu (Martello) carele servesce de depositu de arme, dara asta incercare cutediatoria n'au isbutitu.

Transilvania,

O pagina d'in trecutulu si presentulu Austriei.

Sabinu, 29. ian. 1868.

Dupa unu periodu de 20 de ani Austria se afla totu in acelasi stadiu politicu. Singur'a deosebire este câ atunci posiedea statulu cu doue regaturi mai multu. In ainte de 20 ani erã sufletulu armatei bravulu generalu Radetzky care de si incarcatu de ani, numele sêu singuru erã in stare se insuffle armatei curagiu si inimiculu respectu. Asta-di are Austri'a cu unu aliatu mai pucinu; detori'a s'a duplicatu, si noi am capetatu, in locu de bani, hartii fãra de pretiu. Pre atunci sie lea Austri'a pre scaunulu de presiedinte in Frauefurtu, visandu la restaurarea imperiului romano-nemtiescu. In scurtu s'a pierdutu nu numai 20 de ani d'in viet'a unui statu, ce singuru suntu de ajunsu ca sê-i planga tote poporale Austriei, dara s'au pierdutu doue corone italiene, s'au perdutu unu scaunu de onore, unu aliatu poteraicu, s'a perdutu creditulu financiaru si triumfulu armelor; singuru numai ca asta-li, post tot discrimina rerum, doi frati sêu doi amici vechi la mommentulu atãtoru perderi triste sê se despartiesca unulu de altulu cu cuvintele: „De intalnitu nu sciu mai intalni-ne-vomu, dara ne vomu mai serie unii altora.“

Sortea staturiloru e sêu progresiva sêu retrograda, si daca unu statu in 20 ani a amblatu numai ratecitu, elu nu a statu pre locu, ci facia cu alte staturi a pierdutu de 3 ori 20 de ani d'in buna starea si poterea sa. Cestiunea natiunalitâtiloru ce resunã inainte de doue dieci ani d'in Carpatii ostici pana in polele Alpiloru, nece pana asta-di nu s'a potutu deslegã. Inca in 48. romanulu nemultiumitu redicã arma pentru tronul, si sten lar-dulu pentru libertate si o constitutiune mai buna. Inca in 48 se pareã câ umbra lui Mirabeau se sculase de pre malurile Senei si venise la poporulu d'in Carpati sê-i descepte spre libertate si sê-i incuragieze spre eluptarea drepturiloru natiunali. De ce trebui Austri'a sê se inarmeze de trei ori in 1850, 1864, si 1866, sê se puna in mersu de bataia, sê se lupte la Sadow'a, pentru nesce relatiuni fãra de fructu, fãra de a atinge câtu mai pucinu binele nostru, si in urma sê puna monumentu caderei imperiului si sê nemicesca sortea poporaloru?! Aceste sunt memoirele triste d'in unu periodu de 20 de ani a Austriei.

E necesitate ca dupa atâtea struncinãri Austri'a sê pota gustã celu pucinu 20 de ani benefacerile pacii ca sê se pota era-si reculege. Martora e lovitura d'in 1815 candu neme nu se indoia câ Europ'a in doi s'au trei ani nu se va restaurã, si totu-si ea avu lipsa de unu repausu mai de patru decenii. Consolidarea stãrii interne a Austriei, scadiamentulu deficitulu, aventulu industriei si a comerciului depindu de la singur'a multumire a poporaloru. Aici de sine ne vine intrebarea câ ore Dualismulu multiamitu-a sêu potè va multumi tote poporale statului, si daca respunsulu va resultã câ nu-su multumite si câ nu se potu multumi; atunci sê acatiãmu harfele nostre de salci si se plangemu marirea Sionului.

Se analisãmu pucinu mistur'a acêsta de natiuni ce s'a disu si se dîce Austria, si vomu aflã câ intre 32 milioane de locuitori suntu 15 milioane slavi, 7 1/2 milioane nemti, 4 1/2 magiari, 3 milioane romani si preste 1 milionu vagabundi. D'in acestia vedemu câ slavii mai numerosi ar' fi potutu aduce pre Austri'a de multe ori in situatiuni critice, poteau ca cu o majoritate in Reichsrath se bata pre nemti, unguri si romani.

Caus'a că nu s'a intemplată fii aceea, că diversele sentimentii slavice nu eră atâtă impreunate la oalta prin principiulu de natiunalitate, cătu mai multu prin o legatura si afinitate limbistica, ba potemu afirmă cu totu dreptulu că idealulu slaviloru d'in Austria s'a creditu mai tardiu de cătu a tuturoru celoru alalte popore. Asta-diinse, candu ideile de infratire a le slaviloru incepu a luà dimensiuni totu mai mari, candu d'in cabinetulu Petropolei se trametu emisari printre slavii Austriei sub masca pentru scrutarea limbei; pusetiunea Austriei incepe a dà de cugetatu.

Prin nou'a sanctiune pragmatica se restitulu Ungari'a in deplinele ei drepturi istorice, era preste autonomi'a altoru părți de statu se versă unu calamariu plinu de negrăla si drepturile celoru alalte natiuni se ignoreza. Poporale Austriei dedate in 20 de ani a traî sub aceea-si constitutiune si sub asemenea drepturi, nu potu fi multumite de cătu prin o constitutiune reprezentativa desbracata de ori ce spiritu egoisticu si aristocraticu. Cu greu s'ar mai află in Europ'a vre o natiune care sê suferi, ca drepturile si libertatea sê i le manipuleze altu poporu, ér' ea sê stee cu straiti'a la usia asceptandu pan' domni se voru sculă de la mesa sê capete si ea câte unu osu. E ce-va naturalu că fără de asemenea drepturi poporale de sub coron'a Ungariei nu potu fi multumite. Mi aducu aminte de unu publicistu anglesu mai d'in anii trecutii candu dicea: „că intru unu statu nemicu nu e mai periculosu, chiaru nici resculara cu arma in mana, ca nemultumirea inghitita si tacuta; ea se intinde pre sub fundamentulu statului, pregatesce esplosiuni cutrieratorie si minări totale.“ Si in atari casuri de nemultumire ochiulu Petropolei cu placere se indrepta cătra campurile Austriei.

Prin nou'a sanctiune pragmatica unitatea imperiului consta numai in intrunirea delegatiuniloru. Scimu că pre magiari i potu aduce la acēsta numai elocinti'a si pusetiunea actuale a unui Deacu; si daca inca de acum se vedu sumburii acesti fatali de egoismu, atunci ore 4 milioane (dî patru milioane) de magiari potu voru sustienē singuru diluviulu alu treilea nu de ploia ceresca, nici de popore asiatică, ci diluviulu nordului plinu de sclavia si intunerecu.

Pre candu multi tragu la indoieia vietii si pusetiunea actuala a Dualismului austriacu si vreu a ne documentă cu sortea dualismului nemtiescu ce se fină in 1866; pre atunci romanii Austriei, cari in tote periculile s'au luptatu cu arma in mana pentru tronul, se magulescu cu sperarea că o constitutiune si legdelatiune comuna tuturoru nu numai voru asecură statulu de ori ce vacilări, ci-i voru intemeiă unu venitoriu siguru pre seculi inainte. Principiulu natiunalității, asta-di asié de puternicu, eschide ori ce suprematisare, ori ce angustare de drepturi si ori ce scufundări de autonomia. Aceia cari asta-di suntu chiamati de a dà statului vietia si putere, trebue sê scia că tempulu metamorfoseloru politice a trecut, si mai iute se va nasce pre tiermuri Tisei si a Muresiului, unu Homer, care sê caute retacirile lui Ulise si caderea Iliului, decâtu unu Ovidu ca se cante metamorfosele seclului alu XIX-le. Constitutiune reprezentativa si garantarea esistintiei politice natiunale a poporaloru pre base federalistice voru fi vietii si puterea statului. D.

Estrasu matriculariu a lui Hori'a si Closic'a.

Libertatea n'are numai unu botesu, si acel'a ea e sangelui; pentru că dreptulu si libertatea numai cu sange lu potu cascigă poporele; dice unu istoricu mare, natiunile aservite, suntu anabaptistice in aceast'a credintia, se botesa de nou, si de nou; pote pentrucă le stergu popii câte odata d'in matricule „literile de botesu.“

Si noi o se producemu la publicitate unu botesu romanescu — de si particulariu — sêu mai bina numai matricula lui, intielegemu Diplom'a imp. Iosifu precum urmedia:

NOI IOSIFU ALU DOILEA cu darulu lui Dumnedieu alesu a Romaniloru Imperatu pururea Augustu; a Germaniei, Ungariei, Boemiei, Dalmatiei, Croatiei, Slavoniei etc. Craiu Apostolicescu. Archidux a Austriei, Dux a Burgundiei, si a Lotaringiei, Mare Dux a Etruriei, Mare Principu a Transilvaniei, Dux a Mediolanului, Mantovei, Parmei etc. Comitu a Habsburgului, a Flandriei, Tirolului etc. etc.

Cu aceste Facemu Insciintiare Tuturoru carora se cuvine: Noi dela inceputulu Stapaniei Nostre pre acea ne-amu diresu Cugetulu, si Parintiasca Serguintii'a, neostenita Pur-

tare de Grigie, si tote Nevointiele spre aceea ni-leamu intorsu, ca Fericirea Neamuriloru celoru supuse imparatiei Nostre, dupa putere se o sporimu, si se o asiediamu, nefacandu nici o deschilinare, sêu ose bire intre statu, si sôrte; intre Neamu si Lege. Inse cunos-candu Noi, cumcă spre dobandirea acestui sirsitu forte multu aru folosi mai buna Lucrarea Pamantului, si Desceptarea la Stradanie, si cumca acēsta intr'altu chipu nu s'aru putea dobandi, Făra-ca Slobodirea Fetieloru, sêu a Capeteloru, care fiesce carui omu de la fire e data, sisi din partea Statului de obste se cade, Incatui si despre Coloni, de obste se se asiedie, si Proprietatea Lucruriloru, incătu acea Coloniloru dupa lege se cuvine, scutita, si intarita se se face. Pentru acestu sfar-situ dara voimu, si poruncimu, ca aceste puncturi ce Urmedie; Legi de obste se fie, si spre atuturoru Cunoscintii'a de obste, si indreptare, in tote lucrile se se vestesca.

Intaniu: Sorte Jobagiasca, incătu acea pe Coloni pana acuma sub vecinica supunere, si de unu locu legati ii tienea, de aici inainte de totu o sricamu, si o stergemu, neci voimu ca Numirea: Jobagiu intr'acēsta intielegere mai multu se se pomenesca, si pentru acea de toti si pe fiescecaru Coloni, ori de ce Neamu, seu Religia voru fi, incătu-i despre Fetiele seu capetele sale, ii numimu a fide aici inainte omeni de amblare sloboda, si poruncimu, ca pretutindinea că aceasi sê se aiba, si se cunosca; mai alesu că si Legea firei, si Folosulu Bunulu de obste acēstasi indemna, si potesce; de unde urmedie, că pentru acēsta trebue se incete tote Legiurile despre rescumpararea Libertatii, seu a Slobodieniei.

A doua: Voimu a fi slobodu fiesce carui Coloni dupa placerea sa, inca si fără voi'a Domnului locului a se casatori, in invetiaturi si Sciintie a se deprinde. a invetia mesterii, si mestesiuguri, si cu aceste, seu acelea in totu loculu a putea traî si a se castiga,

A treia; Neci unu Colonu, neci Feciorulu lui, neci Fēta sêu altu cineva din Familia, seu casa lui, nu se pote peste voia sili la slujbele curtesei a Domnului locului, ci se lasa fiescecare in sloboda voia sa, a intra intr'unele ca acelea slujbe, de va vrea a le primi, si despre acele cu Domnulu Locului de buna voia va putē face tocmala de Simbrie, cumu ii va placea.

A patra: Fiescecare colonu pōte dupa placerea sa, si pecumu vrea tote Lucrurile sale mutatóro, si agonisite, adeca dupa drēpta Pretiure a Pamanturiloru, Ratoriloru, Moriloru seu Viiloru ale vinde, daru, schimba, zalogi, Prunciloru, sêu altoru Rudenii cu testamentu alu da, seu cui ii va mai placē ale lasa, cu unu cuventu: despre acelea dupa plina voi'a sa a randui, intregu remanendu Logiuitulu iusu, sêu Dreptu celu de pururea a Domniloru Locuriloru; inse cu acēsta intielegere: ca Greutatile sêu Datoriile, cele ce pe langa aceste funduri (incătu adeca prin Domnime nu s'arū resplati) de vendiatoriu, sêu Lasatoriu se tinu, se troca la Cumperatoriu sêu la cel'a, carui acelea i s'a lasatu, si care adevaratu intra in Mostenirea loru.

A cincea: Pentru ca mai bine se fie intarita aperarea Coloniloru intru cele, ce stapanescu ei, milostiveste randuimu că inca neci de pre vatra, au Sessia Colonosca, sau ori-ce alte funduri ale sale, fără legiuita, si destula Pricina, si fără mai-inainte Cunostere Comitatului sêu, ei, sêu oricine mostoni a loru, se nu se pota scōte afara, sêu turbura, ci in pacinica, si neingaimacita mostenire acelora purerea sê se lasa, si neci dintr'unu Locu, s'au Comitatu la altulu fără voi'a loru sê se stramute.

A siesa: Intr'alte lucruri, cari nu suntu cuprinse intr' aceste Puncturi, Colonii voru a ea a se indrepta dupa cele mai-nainte date Orindueli si decumva s'ar intemplă a patimi elu ceva batjocuri, si asupriri, atunci Comitatulu datoriu va fi ale dà Sprigina Fiscusiasca, si indestulare pentru asupririile suferite.

Acestea Tōte intru acēsta Forma pentru Coloni findu randuite si vestite milostiveste ne incredintiamu, ca si ei insusi, Parintiescului Nostru Cugetu voru respunde, si cu Sergiuntia sa, si barbatesc'a in Economia campului deprindere, Bunulu de obste, a sa, si a mosteniloru se-i fericire, dupa pu tintia. soru nevoi a o mana inainte.

Datu in Archiducēca Nostra Cetate Vien'a Austriei, in donedieci si doua de dile a lunei lui Augustu; Anulu Domnului o Mie siepte sute optidieci si cinci. A Imparatieloru Nostre: adeca: a Romaniloru douadieci si unu, a Ungariei, Boemiei, si acelorualalte alu cincelea anu.

Celu ce nu a cetitu cândva paginile negre a cartiloru de legi numite: Tripartitum Verböczianum; si mai alesu: Approbatæ et Compilatæ constitutiones Transilvaniae, — acel'a nu va pricepe momentositatea acestei „Diplome“ d'in punctu de vedere romanescu; acel'a nu va sci pretiul dupa cuviintia neci umbrele maretului nanasiu (Josifu) a botesatiloru 4000 romani cadiuti la polele Bihoriului la 7. Dec. 1784.; cari ca unu preludiu, presemnificara botesulu celu mare natiunalu de la anulu renascerei 48. chiaru si prin numerulu misticu patru, 40,000 martiri, a emanciparei numai individuale; si ore emanciparea politica natiunale o se mai pretinda unu O. (zeru) de la fiii lui Romulu? — scia bunulu Ddieu ci in locu de misticismu se ne abatemu la adeveru istoricu:

Aprobatele si Compilatele pre colonistii divului

Trajanu i declarăra de străini, si sclavi perpetui in pammentulu loru strabunu; ma nu numai că ni-au strivitu corpulu pana in ose si medua, ci au tientitu sê ne ucida si sufletulu; prosciriindu chiaru si religiunea divina, esilandu-o de la altare-le nostre; pentru a ne justifică, reflectamu numai la doue trei pagine d'in acelea carti de lege, de nu mai bine fără de lege si ominose; la part. I. tit. 1. art. 3. se dice: romanii numai pana la unu timpu se suferu (in Transilvania) pana va place principiloru, si natiuniloru regnicole (unguriloru, secuiloru, si sasoniloru); se suferu inse nu d'in bunavointia, ci pentru folosulu tierrei — propter regni emolumentum — ibid. tit. 8. art. 1. totu acestu articulu, prosciria d'in tiera si relegea romanului; preutii zelosi cu crucea in frumte patimira martiriu: anume mitropolitulu Sava, pentru zelulu sêu religiunaru se pusă la inclisore in Vintiu, de unde se scotea in tota Vineria sê se bata cu toiage pana la Morte.

Dupa seculii amari de suferintia Transilvanii'a cade sub sceptrulu austriacu; fie că numai d'in politica, romanii ardeleni intimpinara la guvernulu austriacu celu pucinu bunavointia, va se dica li-au fostu calea deschisa a se vaiera, — si omului cade bine a-si potea spunc si necaliulu pana un'a alta — va se dica romanii cu caus'a loru natiunale au pasitu pre terenulu petitiunariu incepandu de la Leopoldu.

Precându Europ'a apusena, si meliadiana se sbuciumă in doreri, cutrierata de principiele democratice, se urca ca unu fenomenu pre tronulu Abisburgiloru unu geniu, Iosifu imperatulu; la anulu 1783. caletoresce prin Ungari'a, Transilvanii'a si Bucovin'a; si incantatu de tipulu divinu a filoru lui Traianu eschiamă: Dacia Rediviva; indata in anulu urmatoriu sterge teritoriulu privilegiatu — ungurescu, secuescu si sasescu — d'in Transilvania, si se face o impartire noua; in locu de 24 comitate, scaune, si districte, se arondéza 11. comitate, precum: Unedior'a Sabiniulu, si Fagarasiulu Treiscaune — cu Brasiovulu — Pretoriulu Secuiloru, Turd'a — cu Bistritia, — Solnoculu d'in Iontru, Solnoculu de mililocu, Clusiulu, Ternavele, si Alb'a.

Totu in anulu acestu-a s'a facutu conscriptiune generale in Ungari'a si Transilvanii'a; romanii ardeleni miscati de spiritulu timpului, d'in aceste reforme au asceptatu usiorarea sortei de sclavia, crediendu că prin conscriptiune se voru face ostasi, si astfeliu voru scuturà jugulu ne mai suportaveru a feudalismului; cinci dile in septamana de lucru, a sies'a la venatu, a sieptea sê padiesca de cani — de batai, misiorari si batjocuri personale etc. nici se vorbimu.

Cu tote reformele lui Iosifu de pana aici (1784.) jugulu feudale eră totu asié amaru ca mai inainte; si lucru de minune; se ingreniă eschisivu precervicea romanului ardelenu; pentru că sortea jobagiloru d'in Ungari'a inca a fostu suportavera pre langa a ardelemiloru (in Ungari'a doua dile in septamana la lucru domnescu; dieciuela d'in produse; inse celu pucinu a fostu liberu asi schimbă jugulu, pana candu ardeleulu pana in 1848. a fostu totu servus glebae adscriptus; colonii d'in Ungari'a s'a emancipatu in cătu pentru persona, sêu mai bine pentru migrarea libera, inca prin articulu de lege de la anulu 1540. art. 26. si 27. la indemnulu imperatului Ferdinandu I. ipso Ferdinando imperatore et rege svadente, ac momento, est eis (rusticis) per status, et ordines regni, libertas emigrandi sub certis conditionibus restituta (vedi, Enchiridion Iur. R. Hung. A. Kubinyi pag. 656.). Ardelulu de la Mohaci, si de la Ferdinandu devenindu independinte de Ungaria, romanii au manecatu sub ocrotirea parintiesca!!! a principiloru de atunci; scapatandu inse si tronulu acestora cu Apafi, Transilvania si fece celu pucinu unu auguriu mai bunu prin Diploma Leopoldina auguriulu inse a fostu totu ilusoriu, inca si sub guvernulu Mariei Theresia, care coloniloru d'in Ungari'a a faptuitu multa usiorare prin Urbariulu sêu; ardelenii neci in acestu bine nu s'a inpartesitu: ne-ci pana asta-di.

Cine se-va minună dar candu vedi pre nefericitii tiereni — avendu imperati umani si buni la inima ca M. T. si fiulu ei Iosifu, si totu-si sortea nu se mai usiora că vedi bine: Dumnedieulu tieranulu a

postu boerulu respectivu: Rusticorum primae instantiae forum est dominus terrestris, cujus sedis dominialis impensio sub sunt. (Vedi ca mai susu.) Cine se va minuna mai repetim, candu tote au capetu in lume, inca si rebdarea; ve liendu in tomn'a anului 1784. au nati cate-va mii jobagi nota bene in biserica in facia lui Ddieu la altariu a jurare morte ori libertate, si perina compiloriloru.

Precum a fostu de amara sierbitutea, asiè a fostu de dorita resbun'a; dupa diu'a juramentului (31. opt. la Mestecanu langa sorgintii Crisiului albu) a cursu poporulu d'in muntii apuseni in unu numeru ca la 20,000 sub flamur'a conducatoriloru Nic. Ursu Horia, Closca, si Crisanu; abiè o luna de dile curtile boieresci in trei comitate diacu in ruine; domnii mu-strati de consciinta luara la fuga, cei cari au cadiutu prinsii se ucisera fara indurare.

Guvernulu imperatescu la inceputu a luat measure pacinice pentru a domoli tunultele; ci inde-siertu — atunci se trimisa militi'a, urmata de ban-deristii nobililoru; tieranii i intimpinâ cu barbatia, decatu toporulu si securea taia numai de aproape, era armele predomnescu in o asiè pusetiune; dupa ce cadiura ca la 4000 tierani (in 7 Decemb.) remasiti'a s'a resipitu intre munti.

Tribunii poporului vedindu tote perdate au scapatu in dosulu muntiloru Bihoriului in capulu ernel; unde fiindu persecutati si mai in urma vinduti chiaru prin cutare sociu perfidu, fura prinsii in 27. Dec. si deportati la loculu perderei in Alb'a Julia. Crisanu s'a sinucisu in inchisore; era Hori'a si Closca fura esecutati cu rot'a in 28 Faur. 1785.

Acestea s'a intemplatu cu capetulu anului 1784. si cu inceputulu anului 1785. era emanciparea tieraniloru a urmatu indata in lun'a lui Augustu; va se dica botesulu de sange tragicu a lui Hori'a, Closca si a sociloru loru a produsu usiorarea siervitutei; domnii fura mustrati in consciinta, era imperatulu Iosifu ca barbatu de statu agerula 22. Augustu publicâ solemn u stergerea siervitutei personale a tieraniloru prin Diplom'a produsa mai susu, va se dica a scrisu in matricul'a botesatoriloru prin sange pentru libertate pre Horia, Closca, si Crisanu. Celu ce pricepe conceptulu „causalitatei“ va vedè si cu ochii inchisi, cumca revolta munteniloru de la anulu 1784 ca — cauza — a produsu — efectulu — emanciparea „Diplom'a Josefina“ si romanii o pricepu acest'a chiaru asiè, Hori'a si Closca stau cu mandria pre mai multi pareti romani, in reminiscinta de martiri ai libertatei in unele case cu subscriptiunea in-prumutata d'in canteceulu poporalu: Éta Hori'a se pornesce :

Sum satulu de biruri grele
Si de plugu si de lopata,
De ciocoi, de dieciuele
Si de sap'a lata.

Hori'a.

Amu chamisia cu altitia,
Totu de firu si de metasa,
Amu pre spate o durutitia,
De nime numi pasa.

Closca.

Canteceulu poporalu a lui Hori'a „stati unguri se sfatuiamu“ etc. inca merita atentiune istorica.

Scimu bine ca abiè a inchisu Iosifu imperatulu ochii, a probatele si compilatele au trium. fatu de nou; Diplom'a lui Iosifu s'a datu focului, cu tote ca a fostu publicata in tote comunele officiosu — spre ce avemu documentu ungurescu dtu Zsady 5 dec. 1785. si numai zelosiloru romani Fabiani de pre atunci potemu multiem acestu esemplariu comunicatu dupa originalu romanescu, care l'amu primitu de la descendintii loru — pastratu in sicriulu bisericeii romane d'in Jidani (Cottulu Satumare) d'in ainte focului consumatoriu a tote ce era se usioredea sortea romanului mai inainte cu unu seculu.

Nu este dara in politica sufletu, neci moralu, ci numai necesitate si interesu; deci romane vide cui fide.

Beinsiu finea lui ianuaru 1868.

J. Selagianu,
prof. pub.

Epistol'a lui Persigny

despre detorinti'a legelatiunei in privinti'a pressei, adresata câtra redactorele diurnalului „L'Indépendance Belge.“ (vedi „Feder.“ nru. 5. 9 si 10.)

(Fine.)

De altminte aci, ca-si in tote cestiuile, cari atingu pre omulu privatu, moravurile domnescu a supra legiloru. Daca, de o parte, legile condamna actiunea de a-si face ste-insu-si dreptate, de alta parte calitatea de plangatoriu umilitu inainte justitiei e contraria cu moravurile nostre; asiè câtu, in lipsa de plansore, autorulu infamarei triumfa si purcede mai departe. Intr' adeveru atâtu e de generale resentiuulu de a portâ procesu in contra delictelor de pressa, încâtu daca o persona de rangu innaltu, singura intr'o mia, cuteza casualminte a se folosi de acestu mediu-locu, lumea e inlemnita de mirare.

Deci se si pote dice ca fara initiativ'a ministeriului publicu, nu existe lege, fire-ar' aceea câtu de severa, câtu de precisa, care se fia capace de a reprime atacurile pressei in contra personelor. Se va aflâ pote atare terminu propriu pentru a dâ violatiunei vetrei domestice numele de transgressiune, séu, ce e mai usioru, numele de delictu amesteculu reutaciosu in viet'i'a privata; inse daca persecutarea acestoru ofense nu intra in sfer'a dreptulu comune, daca puterea publica nu pote pasi d'in officiu, fiindu ca moravurile nu si voru fi Schimbatu caracterulu, si severitatea legiloru nu va immulti numerulu persecutâriloru, tote aceste combinatiuni voru fi nepotintiose. D'in lips'a plansoriloru impunitatea va remanè castigata pentru delincuentii de pressa spre marele prejudiciu alu demnitâtesii pressei inse-si.

Inse acesti calculi ai interesulu privatu n'au neci o putere a supra actiunei justitiei. Eca unu parinte, a carui-a fiica a fostu violata. Nefericitulu ar' vrè se-si subtraga famili'a de la dorerile unei publicitâti scandalose; inse ver-câtu de respectabile se fie acestu sentimentu, se intempla a dese ori ca ministeriulu publicu o silitu a se supune la interese inca si mai marctie; fiindu ca n'are missiunea de a aperâ numai onorea unei familie, ci onorea intregii societâti, ne lasandu vr'o crima nepedepsita.

Ore nu se potu, de altminte, luâ measurele necesarie, ca se scape partea vatemata de neplacurile, ce diacu in persecutiunile de acestu gen; a detiermuri ca delictu amesteculu reutaciosu in faptele victiei private, a se pronuncia interdictionea absoluta a acestoru desbatori, in fine a elude prin mosure energice si radicali calcululu perfidu care consiste in a infricâ pre vatematulu de la formele justitiei? Intr' adeveru, nu e rusine pentru o tiera civilisata, ca provedinti'a cetatieniloru buni, justiti'a, in locu de a fi protectiunea naturale, se pota deveni prin vitiuri de procedura, o cauza de securitate pentru facatoriulu de reu si de aprehensiune pentru victima?

Legislatorii de acuma avendu de a face o lege a supra persecutiunei delictelor comise prin calea pressei, in locu de a se inspira de principiile generali, cari domnescu in dreptulu nostru penale, se marginira a cercâ precedentie in Angli'a. Ei intrebara, ce se face la vecinii nostrii, si sciindu ca persoanele vatemate prin calea tipariului, la aceia sunt obligate a intreveni personalminte, li-s'a parutu de totu bine a transportâ in Franci'a procedur'a anglesa, fara a se indoi de contrasentiuulu, care erau se-lu face.

Si, intr' adeveru, legelatiunea anglesa nu oblega prin esceptiune si ca prin unu feliu de privilegiu acordatu delictelor de pressa, ca partea civile se intrevina personalminte. Ea o face acest'a pentru tote crimele, pentru tote delictetele atâtu in contra personelor câtu si in contra lucrurilor; pentru ca la anglesii nu este ministeriu publicu, ci fiesc-carale trebue se ise a supra sa prin actiunea sa propria si in tote causele actiunea publica, a carei-a institutiune nu existe. Bunu e séu reu e principiulu, facutu au bine séu reu anglesii ca au conservatu dreptulu vechiu alu Sasoniloru, alu Norman-diloru si alu Franciloru, carele noi l'am respinsu, ca au sustienutu pana acuma unu asemene principiu, lasandu, d'in lips'a plansoriloru, unu numeru infinitu de crime si delictete nepedepsite, — nu se tiene de noi.

Atâta potemu numai dice, ca, precum ni areta totu-de-un'a istori'a poporeloru civilisate, acolo unde vitiulu legii este generale, si prin insa-si impregiurarea ca e generale, elu este coresu prin moravuri. Anglesii, ne avendu ca-si noi o magistratura prepusa functiuniloru vindictiei (resbunarei) publice, sunt dodati fie care in deosebi a se ingrigi despre aceste; ei sunt toti pregatiti a face spesele recerute, a suferi obligatiunile, cari acesta sistema le aduce cu sine, si afla de totu naturale, ca fiesc-care se fia insarcinatu a pune justiti'a in miscare candu are lipsa de ea.

Trebue se insemnâmu de altminte, ca necesitâtile vietiei sociali au introdusu in pracesa legelatiunei anglese temperaminte de acele, cari i coregu vitiurile; ca pria urmare in casurile grele si in lips'a pârtii vatemate séu a neamuriloru victimele, regin'a e, care prin o fictiune a legii ca protectricea supusiloru se intrevine pentru a operâ persecutiunile, facandu-se pre sine insa-si parte civile.

Inse ver-cari se fia aceste temperaminte, este siguru ca multi d'intro jurisconsultii anglesii ni invidieza ministeriulu publicu si rechiamâ institutiunea acelu-a si la ei. Este inca si mai siguru, ca indata ce Anglesii aru organisa in fine actiunea puterii publice pentru a persecutâ d'in officiu crimele si delictete in contra personelor si in contra lucrurilor, ei n'aru avè ide'a deosebita de a face distingere intre delictete

comise séu prin actiune, séu prin vorba, séu prin tipariu, pentru a da acestoru d'in urma unu privilegiu a supra celoralte.

Inse indata ce delictete comise pre calea tipariului in contra personelor aru deveni, ca-si tote celelalte delictete, cestiuile a le ordinei publice, si cu privire la persecutiune aru reintrâ in dreptulu comune francesu, d'in carele n'aru fi trebuitu neci candu se esa; indata ce ministeriulu publicu, liberu in initiativ'a sa, ar' potè urmari d'in officiu tota difamatiunea, tota injuri'a, totu amesteculu reutaciosu in faptele victiei private, fara ca pârtile vatemate se aiba a se teme câtu de putienu de formele justitiei: d'in momentulu acestu-a, libertatea pressei, asecurata in contra abuseriloru periculoase, cari aru potè se o amenintie in viitoriu, ar' fi pentru totu-de-un'a cascigata.

N'ar' trebui neci o luna, pentru ca, in presinti'a unoru persecutiuni sigure, unoru condemnatiuni neevitabili, tote foiele politice si literarie, cari se voru nasce sub nou'a lege, se fie reindreptate, fatia cu persoanele, la tonulu demnu si cuviintiosu, de la care diurnalele nostre mari de tote opiniunile si de tote colorile, trebue se o spunemu spre onorea loru, nu se abatu, inca neci in polemia loru cea mai ardinte si cea mai pasiunata. Atunci, si numai atunci, descatiata de plumbulu greu, ce lu trage dupa sine in tempuri de libertate, desnodata de ausiliarii cari o discreteta si in urma o ducu totu-de-un'a la perire, press'a libera, nedependente, seriosa, maretia, ar' recascigâ a supra opiniunei publice auctoritatea, influenti'a legitima, la care i dau dreptu talintele, cu care ea se onoreza.

Si acuma ce lipsa am de a conchide? Tota puterea are sierbitori pretinsi, cari simulandu a-i sierbi, nu cugeta decatu a-si sierbi loru insi-si. Deci press'a o o putere, ea inca are curtonitori cari i lingusiescu, cari o considera de o scara pentru a se sui lapotere, cari inse se padiescu bine a-i spune adevेरulu, mai multu inca de a se espune maniei aceleia reprobandu-i pasiunile, si cari sunt mai antâiu gata a-o calca in peiore indata ce se incepe reactiunea conservatismulu.

Me adresezu câtra scriitorii emininti ai pressei si li dice: Momentulu e solenu. Luati-ve o resolutiune tare. Curendu numai de la voi va depinde ca rangulu vostru se nu fie atacatu de ausiliari periculosi. Inse asta-di depinde de la voi, depinde numai de la voi de a asecura sortea pressei. Aretati curagiulu de a cere o legelatiune, care se ve scape de aceea ce a fostu si va fi totu-de-un'a perderea vostra, de aceea ce face atâtu de adeseori unu abiciu d'in dreptulu pretiosu pentru totu omulu de a-si publica opiniile.

Cercustârile sunt de minune favorabili. Aveti fatia cu voi unu principe mare, care a luat u insu-si initiativ'a libertâti, corpuri politice insufletite de sentimente liberali, si o Camera, in care neci o data nu s'au intalnitu intr' unu grad mai mare sentiuulu de dreptate si loialitate. Cereti voi insi-ve legi puternice in contra abuseriloru ce vi-le aretu, si fiti convinsi, ca de ar' fi opiniunea publica asecurata a supra escosoloru de cari se teme, ea ar' fi cea d'antâiu, care ar' rechiamâ de la puterile publice se ve libereze de catenele fiscali, cari vi-ar' mai potè restringe independenti'a. Daca spre nenorocire si voue vi lipsesce tari'a sufletulu, atunci implinesca-se sortea, si ca-si principii cei rei, resbunati-ve apoi a supra singurulu omu, care vi va fi fostu spus adevेरulu.

Primesce domnule redactore, incredintiarea consideratiuni mele celei mai distinse.

Persigny.

ROMANIA.

Siedinti'a adunarei deputatiloru de la 24. ianuaru.

Sub presiedinti'a provisoria a d-lui N. Gulescu.

Se pune in desbateru alegerea d-lui T. Pisosky unde urn'a s'a deschisu in antâia di; nu este nici o protestare. Se pune la votu si se primesce cu 88 bile albe contra 7 bile negre.

Colegiulu IV judetiulu Vlasca. Alegerea dlui Serrurie si presentarea dlui Cesaru Bolliacu ca alesu totu in acelu colegiu.

Sectionea in majoritate respinge ca nula alegerea dlui Bolliacu ca una ce s'a facutu intr'unu otelu; ca-ci admitendu o asemene procedura d'in tote colegiele ar veni mai multi candidati alesii in osebite locuri si astu-felu ori-cine vede resultatulu la care ar conduce asemene alegeri. — Desbaterua asupra acestei alegeri a fostu lunga si a luat parte Apostolianu, Gheorgiu, Iatropolu, Voinovu, G. Bratianu, Negura si Chinciu, apoi se inchide discutiunea si se pune la votu opiniunea minoritâti care este pentru cassarea ambelor alegeri; se respinge cu 62 voturi contra 42.

Se pune la votu opiniunea majoritâti care este pentru suspinderea alegeriloru si trimiterea anchetei parlamentarie; se primesce cu 71 voturi contra 32.

Se pune in desbateru alegerea d'in districtulu Ialomiti'a colegiulu alu II-le. Sectionea face cunoscutu ca primariulu, negasindu nr. de 25 de votanti, n'a deschisu colegiulu, avendu pentru acesta opiniune diece alegatori d'in 18 presinti, colegiulu dar a a remasu vacantu. In urma, adauga raportulu comisiunei, s'a presintatu sectiunii pre cale particularia unu dosaru care s'a disu ca contine alegerea la acelu colegiu a dlui Petre Gradistianu. Acestu dosaru, nevendu pe cale legale, majoritatea a fostu de pa-

rea că pe ori ce cale voru fi venit acele acte, secțiunea trebuia se le iee în cercetare și se se pronuncie asupra validității sau nevalidității lor. După ocutare alui Vernescu d. Cogalnicianu propune ca secțiunea să intre din nou în cercetarea acestei alegeri și se se pronuncie categoric.

Se închide discuțiunea și se primesc propunerea dlui Cogalnicianu.

Se pune în dezbateră alegerea lui Celibidache. S'a amenat, căci trei alegatori au protestat c'au venit la 4 ore și nu li s'a mai permis a vota. Se pune la vot și se primesc cu 96 bile albe contra 2 negre.

Se pune în dezbateră alegerea dlui Tache Moescu. Votanti 39, D. Moscu 20 voturi; înse unu biletu dicea Costache Moscu, și cinci alegatori au disu c'acelu biletu privia pe fratele alesului. Toti alegatorii înse au dechiarat c'acelu biletu privia pe celu alesu, fiindu că ambii frati se numescu oficiale Costache, secțiunea a dechiarat alegerea validă, după ore-care mici dezbateri se pune la vot și se primesc.

S'annuncia pentru mane dezbateră alegerei dlui Iepureanu și apoi alegerea biuroului.

Senatul a procesu în 24 la alegerea președintelui, rezultatul votului a fostu celu urmatoru :

La scrutinul I, votanti	37
Generariu Herescu	16
Al. Plagino	12
Mitropolitulu Primatu	5
Costache Crezulescu	2
Bilete albe	2

La scrutinul II.

Mitropolitulu Primatu	19
Generariu Herescu	17
Biletu albu	1

Prin urmare Mitropolitulu primatu a fostu prochiamat președinte.

Camera a urmatu dezbateră în privința alegerilor contestate. După „Rom.“

Noutăți Straine.

FRANȚIA. Din Paris se scrie foiei „K. Ztg.“ că din di în di e mai învederată instrainarea națiunii franceze de guvernulu imperatescu. Legea nouă militaria a casinat pretotindenea o impresiune neplăcută. Dară și altmintea poporul francez se vede a fi satulu de „darulu ordinel“, și aru dorî a gustă și ce-va „libertate.“ Amicii imperatiei sunt ingrigiti pentru politică retrogradă și apesatoria, ce urmaresc imperatul de unu tempu încoce. Multi s'au nesuțit a-lu înduplecă să urmaresca alta politica, înse îndesiertu. Politică esterna a succesu mai bine. Domnului Benedetti s'a tramisu accreditiva pentru a reprezentă guvernulu francez la statulu confederatu germanu, și o va admană cătu mai curendu regelui. Câte-va foie franceze a impartesitu fain'a, că pre Gortsakoff nu preste multu lu va suplini Bud-

berg, ambasadorele Rusiei la curtea din Paris. Înse fain'a acest'a este demintita prin foiele semioficiose. Personele judecate în procesulu de presa au voitu a țienē o conferință la redacțiunea foiei „Siēle.“ Totu voru apela. Deocamdata batjocoescu guvernulu; asiē d. e. „Opinion Nationale“ vorbindu despre cestiuna cemetierului, dice: „Decumva ne voru întrebă, că de unde amu luat argumintele acestea, vomu răspunde că depre stradele unei cetăți, ce diace sub grad. 48 a lung., care n'are senatu comunale alesu, înse are unu corpu legelativu, unde se vorbescu multe, despre care înse nu e iertatu a se nimenu nimica.“

ITALIA. Din Rom'a se scrie, că legiunile franceze expedițiunale au trecut peste țienutul de Viterbo, și după esirea armatei papali a ocupatu cetatea Viterbo. Cetatea numita are 15,000 locuitori. Cu ocaziunea intervenției prime franceze regimentulu I. alu francesilor s'a întornatu cătra Viterbo, în speranță, că va bē laolaltă cu gard'a cetățienescă, înse fū alungată cu puscature, și se vedih în tote locurile implantatu standardulu rosu. Asta-di înse s'a stramutatu lucrulu; francesii fura primiti bine, pe langa tote că n'au beutu neci acuma fratietate, fiindu că Viterbo a fostu totu-de-una centrulu carbonarismului italianu, și si asta-di este acelu-a. Cumca legiunile franceze din cauz'a țienutei amintitorie a populațiunei voru ocupă Aequapendente și alte comunități învecinate, este forte verasemenc. Legiunile papali, cari mai nainte erau puse în linia la Viterbo, s'au retrasu inderetrulu acelora.

Varietăți.

*** (Măiestățile Loru imperatulu și imperates'a Austriei) voru sosi în Bud'a-Pest'a mercuri (5 l. c.) d. a. la 5 ore și 34 min. De la numerulu ocupagelor și cailor, ce au sositu în Bud'a astadi (3 l. c.) se deduce, că MM. LL. voru cercetă capitalea Ungariei cu suita numeros. Cătu voru petrece aici încă nu se scie.

*** (Delegatii) au fostu invitati pre dominica ser'a (2 l. c.) la ministrulu imper. de finantie br. Becke. Pentruca se făca pre voi'a ungarilor dlu Becke n'a mai țiparitu pre biletele de invitare: „ministre des finances de l'empire“, ci numai: „Mme la Baronne et M. le Baron Becke.“ Apoi nu se pote senti fericitu d. Ghyczy și toti cei de una pandia cu elu, candu pentru voi'a lor se lapoda ministrii și de titlurile lor?

*** (Denumire). În comitatulu Uniadorei s'a numitu comite supremu L. Barcsay, în loculu dlui c. Kun, care si-a datu dimisiunea.

(Necrologu). În 25. ian. a. c. se petrecu la cele eterne Dn'a Teresia Caracioni, socia Dlui Vasiliu Caracioni protopopu în Strintur'a Marmatiei. Acesta preadema matrona rom. repausata în urmarea unui morbu îndelungatu în alu 39 le anu alu vieticii sale, e gelita a fara de doiosulu barbatu de 6 fi și fice. Solenitatea funebrala i-au fostu strordinaria, căci poporul doritoriu de a-si aretă pi'a sa aderintia

cătra repausat'a se adună într'o multime forte mare. D. Vicariu M. Pavelu în fruntea a 14 preuti conduse cerimoniele. Cuventarea funebrala o țienū D. Mih. Kékényesdi protop. alu Coseulu. Plecandu conductulu funebr. cătra loculu de repausu, între armoniosulu canteccu alu preutimei și alu cantaretilor se amestică concertulu campanelor și gelnfulu versu a 6 bucinuri pecuraresci după datin'a veclia, de pre aici.

Doiosulu barbatu mangaire și virtute pentru a-si potē cresce pruncii, era repausatei se-i fie țierin'a siora și memori'a neuitata! B.

(Conversiune) Mare șgomotu au casinat în Marmati'a trecerea la legea creștina romana a unei Israelitane din Salisce, cu numele Nisel'a Stern, carea din convingere propria (?) se boteză în dilele trecut prin D. Vicariu romanu din Slatin'a, cu tota ceremoni'a îndatenata a besericei nostre. Dar Nisel'a — acum Mari'a — după botezu, au parasitu pre barbatulu seu Cohen, din care cauza e persecutata de d'insulu și de unu consangenu alu lui, totu Cohen din Sighetu, carele a dechiarat că de va gertfi unu sacu de bani, trebile trebue să mēga după voi'a sa. — Asiē se vede că gert'f'a lui Cohen au aflatu placere colu... înaintea... căci de atunci încoce se petrecu merēu caravane întregē de Salisceni la loculu de re-core alu Sighetului respective alu comitatului, urmati de pandurii dloru judi cereuali, ba ce e mai multu de la tribunulu comitatului și o comisiune încă o delegata pentru a face cercetări prin casele omenilor onesti, după banii Niselei, cari după spus'a malitiosa a judanilor, d'ins'a i-ar fi luat de la barbatu-sēu. — Acesta întemplantu produse între membrii intielegintei romane de aici astfel de confusiune cătu abiē se intielegu limbele ca ordiniora la vavilonu. Se afla chiaru barbati din cleru cari desaproba botezulu. Ce se va alege din trēb'a acest'a, ve voiu reportă. Unu C o r e s p.

*** (Imperatulu și imperates'a Francei), după însciintarea unoru foie neștiesci, au de cugetu a rentorce vedih'ta domnitorilor cari s'au infatiosiatu la espusetiunea universalē, și cu asta ocaziune voru veni și la Bud'a-Pest'a.

*** (Deputatiunea Croatiei) o va primi Maiest. Sa în castelulu reg. din Bud'a. Se verbesce că pre la mediuloculu acestei lune Zagrabia va fi fericita cu cercetarea Maiest. Sale.

Scire electrica.

Vien'a, 3. fauru. Comisiunea budgetaria s'a impartitu ieri în 3 subcomisiuni. În comisiunea budgetaria militaria: b. Seanyi președinte, Kerkápolyi și Ant. Zichy notari, apoi: c. Georgiu Károlyi, c. Pálffy, b. Liptay, Fülöp, Trefort, Bittó, c. V. Bethlen, Maniu, Bánó Lator, Perczel, Ivánka și Váraly. În a esternelor: b. Orozy președinte, Pulszky notariu, apoi: c. Széchen, c. Szechényi, Tisza, Radics și Simonyi. În cea finantiara: Szogyényi președinte, Horváth notariu, apoi: c. Szapáry, Csengeri b. Kemény, Ghyczy și Bonis, Adi înainte de prandiu tote trei subcomisiunile au țienutu consultare.

Proprietariu, redactoru respundietoriu și editoriu:

ALEXANDRU ROMANU.

Comuniatiunea drumurilor de feru.

Vien'a-Pest'a-Segedinu-Temisior'a-Baziasiu.

De la Vien'a	pleca la 7 ore 45 min. dem.	și la 8 ore — min. ser'a.
„ Posionu	„ 10 „ 24 „ „	„ 10 „ 51 „ „
„ Neuhäusel	„ 1 „ 23 „ diu'a,	„ 1 „ 54 „ nóptea
„ Pest'a	„ 5 „ 19 „ d. m.	„ 6 „ 31 „ deman.
„ Czegléd	„ 7 „ 54 „ „	„ 9 „ 14 „ „
„ Segedinu	„ 12 „ 12 „ nóptea,	„ 2 „ 55 „ dup. m.
„ Temisior'a	„ 3 „ 55 „ dem.	„ 7 „ 47 „ „
„ Jasenov'a	„ 8 „ 4 „ „ *)	
„ Beseric'a-Alba	„ 8 „ 40 „ „	
Sosescu în Baziasiu	la 9 „ 10 „ „	

*) De la Temisior'a la Baziasiu comunica numai odată.

Baziasiu-Temisior'a-Segedinu-Pest'a-Vien'a.

De la Baziasiu	pleca la 5 ore 55 min. d. a.
„ Beseric'a-Alba	„ 6 „ 27 „ „
„ Jasenov'a	„ 7 „ 40 „ „
„ Temisior'a	„ 10 „ 6 „ ser'a și la 7 ore 25 min. dem.
„ Segedinu	„ 2 „ 26 „ nóptea, „ 12 „ 53 „ diu'a.
„ Czegléd	„ 6 „ 35 „ dem. „ 6 „ 21 „ d. a.
„ Pest'a	„ 9 „ 55 „ „ „ 9 „ 30 „ ser'a
„ Neuhäusel	„ 1 „ 52 „ diu'a „ 1 „ 8 „ nóp.
„ Posionu	„ 4 „ 48 „ d. a. „ 4 „ 12 „ dem.
Sosescu în Vien'a	la 6 „ 36 „ „ „ 6 „ — „ „

Jasenov'a-Oravit'a.

De la Jasenov'a	pleca la 8 ore 30 minute demaneti'a.
„ Jam	„ 9 „ 12 „ „
„ Racasdia	„ 10 „ 12 „ „
Sosescu în Oravit'a	la 10 „ 57 „ „

Oravit'a-Jasenov'a.

De la Oravit'a	pleca la 4 ore — minute după mediadi.
„ Racasdia	„ 4 „ 45 „ „
„ Jam	„ 5 „ 38 „ „
Sosescu în Jasenov'a	la 6 „ — „ „

Vien'a-Oradea-Mare.

De la Vien'a	pleca la 8 ore — minute ser'a.
„ Pest'a	„ 6 „ 35 „ deman.
„ Czegléd	„ 9 „ 27 „ „
„ Püspök-Ladány*)	„ 1 „ 58 „ dup. med.
Sosescu în Oradea	la 4 „ 38 „ „

*) Cale laterale duce la Dobritinu, unde sosescu la 3 ore după mediadi.

Oradea-Mare-Vien'a.

De la Oradea	pleca la 10 ore 6 minute demaneti'a
Sosescu în Püspök-Ladány*)	„ 12 „ 48 „ diu'a
„ Czegléd	„ 5 „ 41 „ ser'a
„ Pest'a	„ 8 „ 37 „ „
„ Vien'a	„ 6 „ — „ demaneti'a.

*) Cale laterale vine de la Dobritinu.

Vien'a-Aradu.

De la Vien'a	pleca la 8 ore — minute ser'a.
„ Pest'a	„ 6 „ 25 „ deman.
„ Czegléd	„ 9 „ 47 „ „
„ Szolnoco	„ 11 „ 2 „ „
Sosescu în Aradu	la 5 „ — „ ser'a.

Aradu-Vien'a.

De la Aradu	pleca la 10 ore 15 minute demaneti'a
„ Solnoco	„ 4 „ 22 „ după mediadi.
Sosescu în Czegléd	la 5 „ 33 „ „
„ Pest'a	„ 8 „ 37 „ „
„ Vien'a	„ 6 „ — „ demaneti'a

Vien'a-Paris.

De la Vien'a	pleca 4 ore 30 minute ser'a.
„ Salzburg	„ 1 „ — nóptea.
„ Monaco	„ 5 „ 45 deman.
„ Stuttgart	„ 11 „ 45 „ „
„ Mühlacker	„ 12 „ 55 diu'a.
„ Carlsruhe	„ 2 „ 10 după méd.
„ Strassburg	„ 5 „ 25 „ „
Sosescu în Paris	la 5 „ — demaneti'a

Paris-Vien'a.

De la Paris	pleca la 8 ore 35 minute ser'a.
„ Stassburg	„ 8 „ 57 „ dem.
„ Carlsruhe	„ 10 „ 40 „ „
„ Mühlacker	„ 12 „ — „ diu'a.
„ Stuttgart	„ 1 „ 20 „ după méd.
„ Monaco	„ 8 „ 30 „ ser'a.
„ Salzburg	„ 1 „ 30 „ nóptea.
Sosescu în Vien'a	la 9 „ 30 „ deman.

Comuniatiunea postelor.

De la Oradea-Mare la Clusiu, pleca în tote dilele la 6 ore 30 minute după mediadi, sosescu în Clusiu la 1 ora 30 minute după mediadi. Cale de 19 $\frac{1}{2}$ mile, țiene 18 ore 40 minute, costa 10 fl. 92 cr.
 Clusiu la Oradea pleca în tote dilele la 12 ore diu'a, sosescu în Oradea la 6 ore 40 minute demaneti'a.
 Aradu la Sibii (prin Dev'a) pleca în tote dilele, la 7 ore ser'a, sosescu în Sibii la 2 ore 15 minute nóptea. Cale are 34 $\frac{1}{2}$ mile, țiene 31 ore 15 minute, costa 20 fl. 2 cr.
 Sibii la Aradu (prin Dev'a) pleca în tote dilele la 7 ore ser'a, sosescu în Aradu la 1 ora 45 min. nóptea.
 Temisior'a la Sibii pleca în tote dilele la 6 ore deman. sosescu în Sibii la 1 ora 30 min. după mediadi. Cale de 36 $\frac{1}{2}$ mile, țiene 31 ore 40 min., costa 20 fl. 44 cr.
 Sibii la Temisior'a pleca în tote dilele la 12 ore diu'a, sosescu în Temisior'a la 7 ore 40 minute ser'a.
 Temisior'a la Orsiova pleca luni-a, marti-a, joi-a, și sambet'a la 6 ore demaneti'a, sosescu în Orsiova la 6 ore deman. Cale de 26 $\frac{1}{2}$ mile, țiene 24 ore, costa 14 fl. 98 cr.
 Orsiova la Temisior'a pleca d'ominec'a marti-a, mercuri-a și vineric-a la 6 ore ser'a, sosescu în Temisior'a la 6 ore ser'a în diu'a urmatori'a.

De la Temisior'a la Aradu pleca în tote dilele la 6 ore dem. sosescu în A. la 11 ore 45 minute diu'a. Cale de 7 mile, țiene 5 ore 45 min., costa 3 fl. 8 cr.
 Aradu la Temisior'a pleca în tote dilele la 2 ore după mediadi, sosescu la 7 ore 45 minute ser'a.
 Sibii la Clusiu pleca în tote dilele, la 3 ore d. m. sosescu la 9 ore 20 min. deman. Cale de 21 $\frac{1}{2}$ mile, țiene 18 ore 20 min., costa 12 fl. 18 cr.
 Clusiu la Sibii pleca în tote dilele la 5 ore după méd. sosescu la 11 ore 50 min. diu'a.
 Sibii la Brasiovu pleca în tote dilele la 5 ore după méd. sosescu la 7 ore 25 min. deman. Cale de 18 $\frac{1}{2}$ mile, țiene 14 ore 25 min., costa 10 fl. 36 cr.
 Brasiovu la Sibii pleca în tote dilele la 7 ore ser'a, sosescu la 9 deman.
 Sibii la Muresiu-Osiorheiu pleca luni-a, marti-a, vineric-a, și sambet'a la 7 ore ser'a, sosescu la 1 ora 5 min. d. m. Cale de 19 $\frac{1}{2}$ mile, țiene 18 ore 5 min. costa 10 fl. 78 cr.
 Muresiu-Osiorheiu la Sibii pleca luni-a, marti-a, mercuri-a și sambet'a la 8 ore demin. sosescu la 2 ore 35 min. nóptea.

